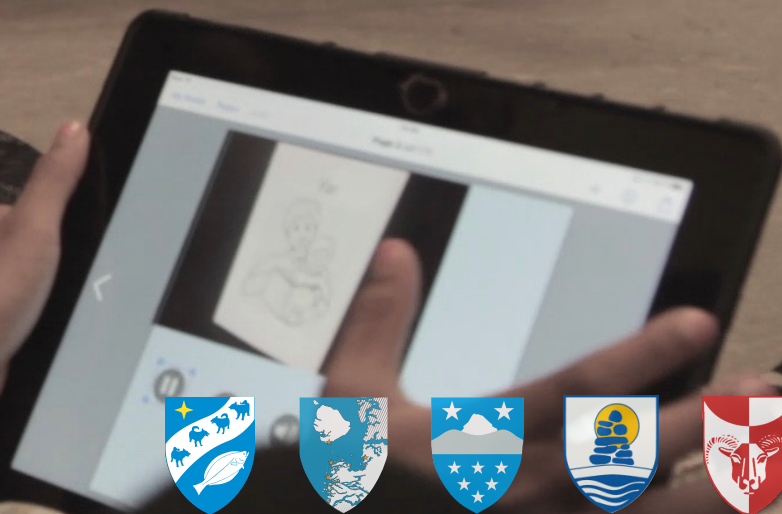

Kalaallit Nunaata Meeqqanut Atuarfiata kivinneqarnera

Nuuk, maaji 2018

Naatsumik pingaarnersiuneq	2
Siulequt	3
Sooq taanna pilersaarusiaq?	3
Sooq Meeqqat Atuarfiat qarasaasiarsornermik toqqammavilik?	4
Sooq massakkorpiaq?.....	5
Pilersaarutitavia	7
Pisinnaaneq.....	8
Imaa	8
Teknologi.....	9
Piginnaasanik ineriartortitsineq	10
Atuutsitsilernissamut pilersaarut	12
Avannaata Kommunia	13
Kommune Qeqertalik.....	14
Kommuneqarfik Sermersooq.....	16
Qeqqata Kommunia	17
Kommune Kujalleq	19
Ilinniartitsisunngorniarneq, ilikkangaqartarnermik eqiteruffik.....	20
Aaqqissuussaaneq	22
Siulersuisut	22
Ilisimasaniq eqiteruffik projektsekretariatilu	22
Aqutsisut.....	22
Siunnersuisut tamaneersut	23
Pilersinniakkap iluatsinnissaanut anguniakkat	23
Innersuusutit	24

Naatsumik pingaarnersiuneq

2014-imi Qeqqata Kommunia Kommunelu Kujallermiut atuartui tamarmik qarasaasianik atugassinneqarput. Atortorissaarneq iluaqutsiullugu kissaataavoq atuartut ilikkartarnerat allanngortinniarneqassasoq. Ingerlanniakkap annertuumik periarfissippaa atortutigut minnerunngitsumillu ilinniartitseriaatsip iluani pitsaanngoriartitsinissaq. Kisiannili marlunnik iluarsiniagassanik takkuttoqarpoq: Qarasaasiat silaannakkut tigooraanerat assut arrippoq aammalu kommunit taakku marluk ajornartorsuutiminnik iluarsiniarner-minni assut kisimiillutik. "Nunatsinni Atuarfeqarfiit kivinneqarnissaat" piviusunngortinniakkap malitsiginiassavaa. Nunatsinni kommunet tamarmik maanna pilersinniakkamik ataatsimoo-russaqaalerput, tassanilu Ilinniartitsisunngorniarfik Namminersorlutillu Oqartussat qanimut suleqatigisariaqalerpaat. Maannakkorpiaq oqarasuarnikkut aqquutit immap naqqatigoortut ikkussuunneqarput Nunatta inuisa 92%-iisa iluaqutigilluarsinnaasaat.

Pilersaarutip ukiuni tulliuttuni tallimani ineritikkiartuaarneqartussap kingunerissavaa Nunatsinni Meeqqat Atuarfiini atuartut qarasaasianik agguvaavigineqarnissaat, ilinniartitsisut aqutsisullu atueqataanissamut piginnaangorsarluarnissaat atuarfiillu sulinerminni qarasaasiaqarnikkut kivinneqarnissaat. Pilersaarutip ajornarunnaarsinniassavaa atuarfiit ilarpassui avinngarusimasumiittut inukittullu pisariaqartimassuk kivinneqarnissartik. Pilersaarutip tikkuartutullu ippaa ilikkartitse-riaatsit assigiingitsut atuartunut iluaqutaasumik sunniuteqarnissaat. Pilersaarutip aamma ammaatissavaa ungasianit atuartitsisinnaanerup qarasaasiarsornikkut atorlualerneqarnissaa.

Nunatsinni kommunet pilersaarummik pilersitsisuupput; tamannalu Ilinniartitsisunngor-niarfik Namminersorlutillu Oqartussat suleqatigalugit pissaaq. Ilinniartitsisunngorniarfik Meeqqat Atuarfiattut qarasaasiaqarnerup tungaatigut kivinneqassaaq siunissamilu malinnaasumik pikkorissartitsisarnissamik pisussaaffilerneqassalluni. Namminersorlutik Oqartussat teknikkikkut atuartitsissusiornikkullu piorsaanerminni tunuliaqutaassapput.

Nunap ataatsimoorussamik atuartitsinerup iluani taama annertutigisumik alloriarniarnera oqaluttuarisaanerminni immikkuullarissutut taasariaqarpoq. Tassami nunap atuarfeqarfia ataatsikkut kivinniarneqarmat. Pilersaarut nunarsuarmioqataasunit soqutigineqarpoq, tassanimi meeqqanik atuartitsineq nunallu inoqqaavinik pingaartitsineq pineqarmata. Pilersaarummut soqutiginnittoqarlualereerpoq tassami UNICEF aammalu Uruguayimi Ceibal Foundation nalunaarmata pilersaarutip ingerlalernerani paasisanik malinnaatinneqarnissaminnik kissateqaramik. Ammattaarlu Forum for oprindelige folk (Nunat inoqqaavisa suleqatigiiffiat) Verdensbankilu (Aningaasaateqarfissuaq) soqutiginnittuupput. Qarasaasialiorfissuaq Apple soqutiginnipporooq aammalu tapersersuinissaminik nalunaaruteqarluni.

Pilersaarutip anguniassavaa Kalaallit Nunaanni Meeqqat Atuarfiini atuartut ukiut tallimat qaangiuppata angusamikkut qaffariarsimanissaat aammalu amerlanerit ilinniaqqiffinnut

anguttalernissaat. Angusat taakku immikkut naliliisartunit nakkutigineqassapput siunner-suisooqatigiinnit tamaneersunit tapersiivigineqarlutik.

Taamaalilluni Nunatsinni Atuarfeqarfik siunissamut piareerpoq.

Siulequt

Teknikkikkut atortorissaarneq kivitsisuliullugu kissaatigaarput kommuneqarfiit tamat suleqatigiissutigiissagaat Nunata Atuarfeqarfiata malunnaatilimmik pitsannngoriartinne-qarnissaa aallartisassallugu. Anguniagaq unaavoq. Ukiut tallimat ingerlanerini ilikkartit-seriuseq aallussaqaqluarnertu atuarfinni kinguneqassaaq atuartut angusaasa qaffariar-nerannik aammalu inuusuttut amerlanerusut Meeqqat Atuarfiata kingorna ingerlaqqaeriar-finni angusaqaqluortalernerannik.

Kalaallit Nunaanni Meeqqat Atuarfiata kivinneqarnera aallaaveqarpoq "atuarfimmi meeqqallu paaqqinnittarfiini" qarasaasiarsornikkut misilittakkanit, "Qarasaasiarsornikkut Nunatsinni siuariapiloorfimmi 2014-imi aallartinneqartunit.m Tassani meeqqat atuartut Qeqqata kommuneani Kommunemilu Kujallermi tamarmik qara-saasianik atugassinneqarput. Pilersaarusiap ilisarnaatigaa maanna kommunit tamat suliniummot peqataarusulernerannik, kiisalu Ilinniartitsisunngorniarfiup Namminersorlutillu Oqartussat suleqataalernerat.

Piviusunngortinniagaq pingasunik immikkoortortaqqarpoq: Pisinnaanngorsaaneq, imaa kiisalu atortorissaarutit. Allatut oqaatigalugu ilaatigut imaraa inerisaaneq, suleriutsinik nutaanik atuilernerq, ilinniartitsisunik pisortanillu annertuumik piginnaanngorsaaneq, qarasaasiaqar-nikkut patajaallisaaneq, atuarfinni qarasaasiaqarnerup eqaallisarnera, minnerunngitsumillu Nunatsinni atuartunut tamanut qarasaasianik agguaanissaq. Pilersinniakkap angunissaanut nukittoqutaassaaq suleqatigiikkusussuseq kiisalu Meeqqat Atuarfiata nukittuujulluni inuiaqatigiinni siunissamissaq kivitseqataanissaa qulakkiissallugu. Kiisalu innuttaasut ilinniartuorsimalerlutillu nammineersinnaassuseqalernissaat nunarsuar-mioqataanerulernissaallu maannakkunit pitsaanerusumik qulakkiissallugu.

Sooq taanna pilersaarusiaq?

Meeqqat Atuarfiata malunnaatilimmik kivinneqarnissaa peqquterpassuaqqarpoq. Misissuinerit kingullit (Økonomisk råd 2017, EVA 2015, EVA 2016) takutippaat meeqqat atuarfiat akisooq, angusaqaqqalaarfiusoq ikittuinnaallu ingerlaqqaeriarfissaannik periarfissiisoq. Soorlu 2015-imi inuusuttut 25-34-nik ukiullit affaasa Meeqqat Atuarfianni atuarsimanertik kisiat anguvaat. Kisisit taanna 2002-mili taamaaligami sulii nikeriarsimanngilaq, naak nunat allat naleqqaer-suutigisartakkavut nikeriarsimasut (Økonomisk Råd 2017). Misissuisimasut tikkuarpaat Meeqqat Atuarfiannik nalunaarusiami meeqqat atuarfiata pingaarutaa inuiaqatigiit ilinniarsi-manermikkut kiveriartussaagaat.

"Meeqqat Atuarfianni ersarissunik allannguisoqanngippat ilinniartitaanermi tamar-miusumi nikeriartoqassanngilaq, taamaalinikkut aningaasarpasuit angummatsit-siniaanernut atorqartariaqassapput Meeqqat Atuarfiini angusalutsitsisarnerit pissutaallutik." (Økonomisk Råd 2017 qupp. 37)

Meeqqat Atuarfiata nalilersorneqarnerani (EVA 2015)ilinniartitsisut tikkuarpaat unammilli-gassat arlallit, soorlu atuartut pissusilersortarneri akueriuminaatsut nuanniittullu, kiisalu atuartitsissutini pisinnaasaat kivikkuminaallutik annikittut piumassuseqarnerallu amingar-toq.

Naliliineruttaaq tikkuarppaa ilinniartitsisut tapersorneqartariaqartut aammali atuarfiit aqutsisui, aaliangiisartullu suliassaqtartut atuartut avatagiisaasa piorsarnissaannut allanngu-inissanullu ,meeqqallu atuarfimmittariaqartut aallaavigineqassasut. Atuarfiit pisariaqartit-sipput imamikkut periutsitigullu nutarterneqarnissaminnik.

Matumani soqutiginarpoq paasissallugu EVA 15-imi naliliineq oqarmat meeqqat atuarfiata ajornartorsiutini qaangersinnaangai inatsisit atuuttut atorlugit, kisiannili tamanna atuarfinni anguneqarneq ajortoq. Tamanna itisileraanni imaappoq. " Atuarfinni periutsit arlalissuit sanngiitsunik ersertarnerata pissutiginnigilaa anguniagassat ersarlummata, kisiannili atuarfinni anguniagassat anguneqarneq ajornerat pissutaasoq". (EVA 2015 qupp. 9). Ersarissivoq aqut-sinikkut, aaliangersakkanik atuutsitsiniaanikkut nakkutilliinikkullu ajornartorsiuteqartoqar-toq ersarissumik ilitersuunneqarnermik, pisinnaanikkut siunnersorneqarnikkullu iluarseriarneqarsinnaasumik. Taamaalippat inatsisit anguniagaat qanillattorluarneqalissapput meeqqat siunissaannut nukittorsaasussat.

Sooq Meeqqat Atuarfiat qarasaasiarsornermik toqqammavilik?

Kalaallit Atuarfeqarfiat immikkuullarissumik inissisimanini pissutigalugu ilusilersugaavoq. Inukittunnguuvugut aammalu atuarfiit sineriassuatsinnut isorartoqisumut siammangaapput tikikkuminaallutillu. Illoqarfiit imminnut toqqaannartumik aqqusineqanngillat aammalu angalariarneq nunami issittumi pissutsit pissutigalugit akisuvoq piffissatornarlunilu. Taamatut inissisimanerup aammaappaalusooq atuartitsinerup iluani qarasaasiarsorneq. Tamanna immap naqqatigut oqarasuaatikkut attavilersuinerup ajornarunnaarsinnialerpaa.

Aaqqissuussaannikkut aqutsiniarnikkullu atuarfik qarasaasiarsorfiusoq makkuninnga ajornarunnaarsitsisooq; atortussat digitaliusut sukkanerujussuarmik apuuttalissapput atorsinnaalerlutillu, atuartut misilitsinneranni suliaat sukkanerusumik ilinniartitsisunut Qullersaqarfimmullu annguttalissapput, kiisalu atuartut peqanngiffii sukkanerusumik nalunaarsorneqarsinnaalissapput qisuariarfigineqarsinnaalissallutillu.

Atuartsinerup iluani – atuartut tamarmik qarasaasiartaarpata , aammalu qarasaasiakkut attaveqarniarneq tammaqattaarani atamaannarnerulerpat – silarsuarmut attaveqalertorsin-naaneq ammaanngassaaq (Øgaard 2015). Naak Nunarsuatta avinngarusimasortaaniik-kaluarluta silarsuup qeqqaniittutullusooq pissusilersorinnaalissaagut . Tassa anguniagarput

taannarpiaq ” Atuarfeqarfitta kivinnekarnissaa”, taamaalilluni atuartut silarsuarmut ammaan-
neqarlutik, allamiut oqaasiinik atuinerulerlutik sumiissusersiuisinnaalerlutillu. Atuartut
suleqateqarnissaminut periarfissaqarlualissapput qarasaasiaqalerunik aammalu attaveqar-
niarnikkut aqqutit sukkanerulerpata. Atuartut nunatta iluani avataanilu suleqateqarsinnaa-
lernissaat periarfissaqarlualissaaq aammalu ungasianit atuartitsineq periarfissiilluassalluni.

Atuartut tamarmik qarasaasiaqalerunik silarsuarmut ammaanekassapput suleriarsinnaa-nerallu
eqaallisarneqarluni. Atuartut qarasaasiaqalerpata atuartitseriaaseq malinnaatitsiniaanerlu
ersarinnerulissapput, atuartullu pivisorpalaartunik suliaqartalis-sallutik. Tamannalu nunatta iluani
avataanilu pialissaaq. Pilersaarutip anguniarpaattaaq atuartut suliniarnerminni
paasiniaasinnaanerusumik, tinguartinnarnerusumik atuartunullu tulluunnerusumik
sulerieseqalernissaat. Atuartitsinerup ilaa atuartut aqussinnaalissavaat
qanorlu suliassat isikkoqarnissaat suliarinissaallu namminersuutigisinnaalissallugit. Tamatu-
ma suliaqarusussuseq annertusisassavaa atuartullu suleqatigiinniarneq, nutaalioneq
nammineerniarsinnaanerlu nukittuffiginerulissallugit (Sørensen, Levinsen, Skovbjerg 2017).
Ilikkagaqarniarnemi atuartut pilersitsiniarsinnaanertik qarasaasialerisinnaanertillu
aallaavigissavaat.

Sooq massakkorpiaq?

”Nunatta atuarfeqarfiata kivinnekarnissaa” pingasoqiusaavoq. Imarisaa, piginnaanngorsaaneq
atortorissaarutillu. Taakkunani kommunet kisimik kivitsiniartuunngillat. Namminersorlutik
Oqartussat, Ilinniartitsisunngorniarfik oqarasuarnikkullu atortorissarutit siammariartornerat
sunniuteqaqataapput.

Qarasaasiakkut Nunatta iluani attaveqatigiinniarneq annertuumik piorsaavigineqarpoq,
tassami Nuummit Aasiannut immap naqqatigut attavilersuisoqarmat. Tassannga Ilulissanut
silaannakkut sukkasuumik ingerlassisinnaasumik attaveqassaaq. Ilulissanit avannamut
Upernavimmut maannakkut attaveqaataasoq sakkortusarneqassaaq annertuumik silaannak-kut
nassiussisinnaasunngortillugu. Telep naatsorsuutigisai naapertorlugit erserpoq tamanna
silaannakkut sakkortusaanerujussuaq kinguneqassasoq immap naqqatigut kabelersuup
inunngisai nunatta inuisa 92%-ii aamma silaannakkut anguneqarsinnaalissasut. Tamanna
pissaaq 2017-imi illoqarfinni kingusinnerusukkullu nunaqarfinni. Piffissami qaninnermi tassa
Nanortalimmit Upernavimmut attaveqaatinik sukkatsisaanerit maanna Qaqortormiut Nuummiullu
kisimik atugaat atuutilissapput.

Nunatta iluani attaveqatigiinnerup siuariarnerata saniatigut malinnaatinneqarpoq Meeqqat
Atuarfiata qarasaasiat aqqutigalugit kivinnekarnissaa ataatsimoorullugu pilersiligaq. Nammi-
nersorlutik Oqartussat sulissutigivaat Meeqqat Atuarfiat qarasaasiaqarneq atorluarlugu
sukkatsisarneqartoq. Suliniutit ingerlareersut saniatigut neriupput kommunet angusaareersut
saniatigut suleqatiminnut Namminersorlutik Oqartussanut suleqatigiin-
nissamik atsioqatigiissasut. Isumaqatigiissutit taakku takutissavaat Atuarfeqarfimmik
qarasaasiarsorfiusumik suleqatigiinneq makkunangga suleqatigiiffiussasoq; Ilinniartitaanermut

Aqutsisoqarfik, Ilinniartitaanermut, kulturikkut, ilisimatusarnikkut ilagiillu naalakkersuisoqarfiat minnerunngitsumillu ilikkartitsinermik eqiteruffik – Nunatsinni Ilinniartitsisunngorniarfik.

Ilinniartitaanermut aqutsisoqarfiup isumagisassaraa Meeqqat Atuarfiat atuartsissutinik pilersussallugu. Siullermik ulapittoqarpoq qarasaasiarsornermut ikaarsaariarnermik taamaasilluni atuartsissutinik sinerissamut apississussipallanneq anguniarlugu. Kingusinnerusukkut kommunenit kissaatigineqarpoq atuartsissutissanik sanaartornerup ilikkartitseriaatsit nutaat aallaavigalugit piorsarneqassasut.

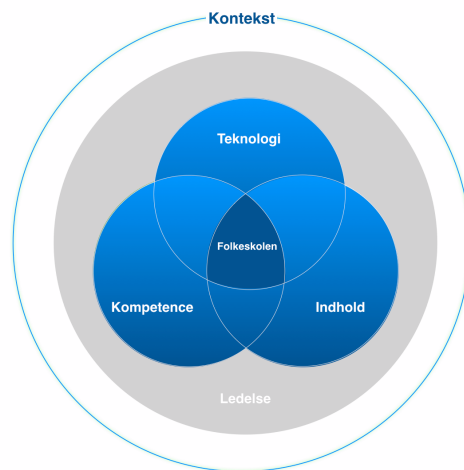
Maannakkut Qullersaqarfiup TELE-llu atuarfinni qarasaasiaqarnermut tunngasumik isumaqatigiissutaat nutarterneqartussaavoq. Neriunarpoq atuarfinni qarasaasianik atuinermi immap naqqatigut kapelikkut attaveqatigiinnerup annertusarneqarnera atorluassagaat. Taamatutaaq ATTAT, kommunet qarasaasiaqarnikkut aqqutitigullu isumaginnittuat allannguiumaartoq. Tassa atuarfiit oqarasuaatinik atuinermi killilersorneqarpallaarnerat qimanneqassasoq. Qarasaasiaqarnikkut isumaqatigiissut allanngorluinnartariaqassooq, maannakkummi atugaasoq atuarfiit qarasaasiatigut atuiarnerannik killilersuilluinnarmat.

Ilinniartitsisunngorniarfik ilikkagaqarniarnermi eqiteruffik, pilersaarummi peqataalluartoq, pilersaarusiap aningaasartaanik pissarsisussaassaaq. Ilinniartitsisunngorniarfimmi Atuarfeqarfinnisut ilinniartunut ilinniartitsisunullu tamanut qarasaasianik atugassiisoqassaaq. Taak-ku qarasaasiat Atuarfeqarfiup piisulli ataatsimut aqunneqassapput. Taamaalillutik ilinniartitsisunngorniat qarasaasiat atortussanngorunikkut nalorsaatiginagit iluaqutiginiassammatigit. Qarasaasiat agguaatinnginnerini ilinniartitsisut atuinissamut piginnaangorsarneqassapput. Taamaalippat ilinniartitsisunngorniat sungiusimasaminnik atortoqartualissapput. Qarasaasiarsorluni ilinniarneq aamma atuarnermut ilanngunneqartallissaaq 1.august 2018 aallarnerfigalugu. Tamatumani atuartsissutit tamarmik pisussaaffilerneqassapput ilinniartut atuarnermi ilanngullugu qarasaasiarsornikkut angusassaannik peqartassasut. Aammattaaq atuarnermut eqqunneqassaaq pinngitsoorani aqusaagassaaq tassaasoq "it- aamma mediedidaktik" (qarasaasianik atuinermi periutsit). Atuartsissummi tassani atuar-titsineq makerspacemi (inimi taamaattulerisarfimmi) maannakkut piviusunngortinneqaler-sumi ingerlanneqartassaaq.

Ilinniartitsisunngorniarfiup ilinniartitsisunngorniat atuartiutigalugit Meeqqat Atuarfiini ilinniartitsisooreersut pikkorissartittassavai. Pikkorissartitseqqinnerup ukiut tallimat ingerlanerini imarisaa ilikkariaatsimut nutaamut malinnaalluni allanngoriartussaaq; kiisattaaq aamma pikkorissarfissanik pilersitsisoqartassaaq qarasaasialerinermit tunngavissunik.

Pilersaarutitavia

”Kalaallit Nunaata Meeqqanut Atuarfiata kivinneqarnera” ersarissarnera pingasuinnngortinneqarsinnaavoq: Pisinnaatitaaneq(kompetence), imarisaa(indhold) kiisalu atortorisaaruteqar-neq(tekhnologi). Uani immikkoortortami sunarpiaq isumagivinneqarnerasoq takussavarput. Ataani titartagartalerlugu ersarissaammi takussavarput immikkoortortat pingasut qanoq sukkullu imminnut ataqatigiinnersut.

Qarasaasiat atuartitsineq iluaqusersussappassuk pisariaqarpoq aallaqqaataaniilli teknik-kikkut iluarsartuussinerit patajaavissumik atuunnissaat. Qeqqata kommuneanit Kommu-nemilu Kujallermi naliliinerit takutippaat teknikkikkut atortut aallaqqaataanilli iluamik atuutilinngippata ajornartorsiuteerappassuit malitsigisarai. Matumani pilersinniakkami qarasaasiakkut attaveqarnerup arriinnerata iluarsiniarnera tunngaviunerpaassaaq.

Qarasaasiat attaveqarniarnerata sukkassusaata saniatigut qarasaasianik agguaanerup qarasaasiillu imamikkut pisinnaasaasa eqaatsuunissaat pisariaqarluinnarpoq.

Kalaallit Nunaanni Meeqqat Atuarfiata kivinneqarnissaanik taallugu pilersaarut kommunit ataatsimut suleqatigiillutik ingerlannissaa piviusunngortinnialerpaat, ilaatigut kommunemit kommunemut assigiinngiiaalaartarsinnaasumik. Amerlaarsuulluni iluarseeeriarnerup iluaqutisussaassavaa atortunik pisinialermermi amerlanaarlugit pisinermi akikillisaaneq, aqutsisoqarfinnut atuisunullu ilitsersuusisinnaanerit aammalu atuartut allamut nuukkaluarunik ator-tunik ilisimaarinnereernerat iluaqutaasussaassammat. Kommunit marluk taaneqareersut alloriareerput qarasaasiarsorluni atuartitsinermut.

Naliliinerup takutippaa alloriarneq qanoq annertutigisoq aammalu ilinniartitsisunut imaannaangitsuusoq. Taamaattumik aningaasat ”Kalallit Nunaanni Meeqqat Atuarfiata kivinneqarnissaanut” qinnutigineqarsimasut amerlanersaat nutaanik qarasaasiaqarluni silarsuarmut isertitsiniarnermut pingaartumillu ilinniartitsisunut aqutsisunullu siuarsaatit atorneqassapput. Aqqut alla tassa eqqunniakkat iluatsissappata atuartitsinerup iternga tikillugu allannngortissinnaanera, atuartitsissutit malinnaatinneri ilinniartitseriaatsillu ilinniartitsisut

atuartitsinerminni najoqqutarisassa. Tamanna ilinniartitsisut nutaaliorniar-nermut pikkorissartinneqarnerinut akuutinneqassaaq. Tulliuttuni ersarissarneqassapput immikkoortut pingasut ukuusut: Pisinnaaneq, imarisaa teknikkikkullu atortorissaarneq.

Pisinnaaneq

Pilersinniagaq annertuumik ilinniartitsisut aqutsisullu pisinnaangorsarneranik imaqassaaq. Kiisattaq tamanna taperserneqassaaq immikkoortorta qarfiup nakkutilliineranik aammalu angusaqartitsiniaanermik. Pisinnaanerup siuarsarneqarnera sumiiffiit pisariaqartitsinerat naapertorlugu kommunekkaarluni pissaaq. Pilersinniagaq ilikkartitsiraatsimik allannguinerussaaq tamannalu piginnaangorsartuarnermik allaaveqasalluni.

- Ilinniartitsisunik pisinnaasatigut siuarsaanermik ersarissumik siunertallip kingunerissavaa ilinniartitsisut atuartitsinerminni qarasaasiamik atuilernerat. Pimoorussineq ilikkartitseriaatsimut nutaamut sangussaaq, atuortoq pilersinniagaalu qitiutillugit. Taamatut angusaqartitsiniaaneq atuarfimmi atuartitsissutini tamani pisassaaq, aammalu atuartitsinerup atuartunut piginnaasamikkut assigiinngitsunut tulluatumik aaqqissuuttarnissaa, naliliisarnerit, ungasianit atuartitsineq qarasaasialerinerlu, mininnagulu ilinniartitsisut ilisimasaminnik avitseqatigiittarnissat.
- Atuarfiit aqutsisoqarfiini pisinnaasanik ineriartortitsineq. Qarasaasiarsorluni ineriartorneq qanoq aqunneqassava? Suna qitiutinneqassava aammalu aqutsisut qanoq piginnaaneqassappat? Pisinnaasanik inerisaanerup attussavai: Takorluukkamik, anguniakkamik ersarissaaneq, nalilersuineq, aqutsineq, ilinniartitsisut pisinnaasaminnik ineriartortitsinerat ikiorsiivigissallugu, pisunik tamanik nakkutilliineq, angajoqqaanik peqataatitsineq, ingerlalluariatseqataaneq allarpassuillu.

Imaa

Qarasaasiakkut atortussamaateqarneq piviusunngortinneqassaaq, tamatumalu atuartunik ilikkartitsisarneq ikorfartussavaa. Atuartitsinermi atussaasunik atuartitsissusiat pigeriikkat saniatigut qarasaasiarsorluni atuartitsissusiaareersut pissarsiarineqassapput, soorluttaarlu ilinniartitsisut periarfissinneqassasut misilittakkaminnik paarlaaseqatigiinnissanut. Aammattaaq ilimagineqarpoq qitiusumit misilitsissutit qarasaasiakkoortunngortinneqassasut.

- Atuartitsissusiat allallu atuartitsinermi atugassat naatsorsuutigineqarput qarasaasiarsortunngortinneqassasut. Tamatuma kingunerissavaa atuakkat tigussaasut ikilisarneqarnerannik qarasaasiarsornikkullu atugassat appsillu siulliuttalernerannik.

Qarasaasiakkoortitsinerulernerup atuakkanik tikisitsiniartarneq akisooq sipaartissinnaalissavaa.

- Namminersorlutik Oqartussat qanittukkut piariissapput atuartitsissutit pigeriikkat qarasaasiakkoortunngortinneranni.
- Atuartitsissutit qarasaasiakkoortut ilikkartitseriaatsimut nutaamut tulluussarnissaat inerisarneqassapput. Tamatuma malitsigissavaa atuakkanik atuinermi oqaasertaasa kisimik pissarsiniarfisarnerat allanngorlugu aamma filminik, assinik nipitaliinikkullu periarfissaqartoqartalernissaa.
- Suliniartoqassaaq pisinnaasanik ineriartortitsinerup atuartitsissusiornerullu imminnut ataqatigiissilernerisigut. Taamaalilluni soorlu pikkorissarneq, malinnaaffigisaqarnermi malinnaavigineqarlunilu suliaqarnermi suleriutsit sulinermilu atortussat tulluarsakkat malinnaasalissammata.
- Qitiusumit atuartitsissusiat avataatigut ilinniartitsisut periarfissinneqassapput immikkut atuartitsinissamik pilersaarusiarnikkut isumassarsianillu paarlaasseqatigiinnis-samut.
- Maannakkut pigineqareerput qarasaasiarsornermi atortussiat tamakkulu ilinniartitsisunit atuartunillu atorineqarsinnalissapput.
- Naatsorsuutigineqarpoq misilitsissutit qitiusumit suliarineqartartut qarasaasiarsornikkut sulinissamut naleqqussarneqassasut .

Teknologi

Meeqqat Atuarfianni atuartut, ilinniartitsisut ilinniartitsisunngorniartullu tamarmik qarasaasiamik atugassinneqassapput . Qarasaasiat nakkutiginnissaannut ataatsimoorussamik eqiteruffeqalissaaq. Tassa imaappoq, Meeqqat Atuarfiini atuartut taakkunanilu akissarsiutigalugu sulisuusut ilinniartitsisunngorniarnikkullu assigiittumik qarasaasiaqalissasut, taamaalippallu atuartut sulisullu qarasaasialisarlutik allami sulisarsinnaalissapput. Teknikkikkut tamanna taaguuteqarpoq Learning Management System(LMS), Mobile Device Management-system(MDM, Volume Purchase Program(VPP). Taakkununga ilanngunneqassaartaaq unilogin (Isissut).

- Qarasaasiat tamarmik ataatsimut MDM aamma VPP-mut attavilerneqassapput nuna tamakerlugu. Uani qulakkeerniarneqarpoq ajornannginnerusumik pisiniarsinnaanermut, siammarterisinnaanermut apps-inillu qarasaasiarpassuarnut ataatsikkut ikkussuisinnaaneq. Qitiusumit teknikkikkut ikkussuisinnaanerup avataanit ulorianartorsiortinneqarsinnaanera millisassavaa.

- Namminersorlutik Oqartussat suliniuteqareerput nutaanik pilersitsiniarnermut suleqatigiiiffiusinnasunillu naapiffiusinnaasunik. Tassani pineqarput Windows 365 aamma Sharepoint. Natsorsuutigineqarportaaq taakkununga LMS ammasoq atulissasoq kommunit akornanni avitseqatigiissinnaanermik kinguneqartitsisassalluni kommunit akimorlugit. Tamaalippat ilinniartitsisut akornanni ilisimasanik avitseqatigiissinnaaneq pisinnaalissaaq aammalu toqqorsiveqalissaaq ilinniartitsisut iluaqutigisinnaasaannik.
- Namminersorlutik Oqartussat TELE-llu akornanni nutaamik internetimut atuisinnaanermik isumaqatigiissusiortoqassaaq. Tassani immap naqqatigoortumik qarasaasiakkut aqquitasup siillinera atorluarneqassaaq, tamannalu atuarfinni assut atuinermut eqaallisaataassaaq. Nutarterinerup aamma kingunerissavaa internetikkut tigooratit nutaanik taarsersorneqassammata.

Piginnaasanik ineriartortitsineq

Ilikkangaqarniarnermik allangortitsineq atuarfinni ataasiakkaani aatsaat iluatsissinnaavoq atuartitsisut qarasaasiarsorneq atorluarpasuk. Qarasaasiaq tassaavoq atortorissaarut nammineq angusassamik pitsanngortitsisnaangitsoq- kisiannili atuisuminit iluamik atorneqaruni ilikkarnissamik aqquutissiuisoq. Piginnaasanik ineriartortitsineq tamatigut piorsaanermik aallaaveqarpoq toraarlugulu atuarfimmi allannguiniarneq.

Aammattaq sulianik inerikkiartuutaasunik malitseqassaaq atuarfinni ataasiakkaani. Tassa allannguiniarnerit iluatsissappata taama periartoqartariaqarpoq.

Piginnaasanik ineriartortitsineq aqqissuunneqassaaq kommunit ataatsimoorussaatur kisiannili aamma ataasiakkat pisariaqartitaat sukkassusiallu inissaqartillugu. Suliniartut assigiissutigissavaat piginnaasanik ineriartortitsineq pissasoq ilinniartitsisut ulluinaat atuartitsinerallu qimannaveersaarlugu, imminut akilersinnaasutut eqqarsaatigalugu. Imminut akilersinnaasoq paasineqassaaq siunissaq eqqanaarsarfigalugu patajaattumik qaffasissusillit, taamaalinnikkut siunissami piginnaasanik ineriartortitsineq ingerlassinnaasunngorlugu. Siullermilli pisariaqarpoq avataanit ilisimalikkat atortullu atorluarnissaat naalagaaffeqatigiinnerup iluani avataanilu. Soorlu assersuutigalugu Apple suleqatigalugu ataatsimeersuarnernik pilersitsisoqassaaq (ESP)avataanit ilisimatuunik peqataaffigineqar-tumik. Taanna piginnaasanik ineriartortitsineq aningaasaateqarfiit aqqutigalugit aqqis-suussat avataaniippoq.

Atuarfinni ataasiakkaani piginnaasanik ineriartortitsineq assigiingitsunik isikkoqassaaq. Amerlanertigut aallaqqaammut kursusinik pilersitsisoqassaaq assigiimmik aallaaveqarnissaq qulakkearniarlugu atuartitsisullu akornanni isumaqatigiilluni anguniagaqarnissamik pilersaartoqassasoq aammalu qarasaasiap atornissaamik naliginnaasumik isumannaarsisoqassalluni. Pikkorissarnerni taamaattuni aqutsisut ilinniartitsisut akuleruffigalugit peqataassapput.

Piginnaasanik ineriartortitsinermi ataatsimut periusaasinnaavoq pikkorissariaasitoqqamik qimatsiniapallanneq ilinniartitsisulli ataasiakkaat misilittagaannik toqqammaveqarluni atuartitsineq pingaartinneqassalluni. Taanna tapersersoqatigiilluni assigusumik periuseq assigiinngitsunik isikkoqartarsinnaavoq kommuneni ataasiakkaani; kisiannili assigiissutaas-saaq siunnersorti ataaseq uteqqiaffigineqassammat piffissami sivisunermi. Taamaalinikkut qulakkeerneqassaaq malittareeqatigiilluni sulineq ilinniartitsisut ataasiakkaat sulinerat, kissaataat pisariaqartitaallu aallaavigalugit. Piginnaasanik ineriartortitsinermik ilusilersuinerup aallaavigissavaa paasininneq piviusuippalaartumik suliaqarnermi ilinniartitsisoq tapersorneqassasoq ineriartortitsinermini ilikkagai aallaavigalugit (Juul Jensen, 2014. Sørensen, Levinsen, Holm 2017).

Ilikkarniaqatigiinneq aamma piffisap ingerlanerani atuarfiup nammineq samminnittartuinit. Samminnittartoq tassaavoq ilinniartitsisoq immikkut pikkoriffeqarnini pissutigalugu toqqarneqartoq aammalu soqutiginnittoq nutaaliornissamut ilikkartarnerup iluani. Samminnittartup atorneqarnera nikerartarsinnaavoq, ilaatigut annikittumik atortorissaaru-titigut ikiunnerusinnaavoq, nutaamik eqqarsartitsiniarneq appsit (qarasaasiakkut programmiaqqat) pinerisigut, atuartitseriaatsisigut, ullutsinnut tulluussaantertigut aammalu suleqatillu pinngortitsiniaqatigiinnikkut siunnersortinit pilersaarusionerani tapersorneqarluni. Piffissap ingerlanerani samminnittartut nammineernerulissapput aammalu akisussaafferujussuaq tigussavaat suleqatinik isumassarsiortitsinikkut nutaanillu unittoor-naveersaatini siunnersuuteqartarnikkut. Piffinni avinngarusimasuniittuni samminnittartut pikkorissartinneqartassapput avinngarusimasuniittuni sulisut piginnaasaminik ineriartortitsineranni ikiuutissallutik, soorlu nunaqarfinni avinngarusimasuniittuni. Taamaalilluni isumagineqassaaq atuarfinni patajaallisaaneq, aammalu iliinniartitsisut ikiortissaminnik qanimut peqalissallutik.

Ilinniartitsisut akornanni aamma allatut nalunngisanik avitseqatigiissinnaaneq pisinnaavoq sulinerup nalaani videolianik nunarput tamakkerlugu takusassanik sanaartornikkut. Qeqqata Kommunia taamaattunik misilittaatiseqqammerpoq. Pisinnaasanik ineriartortitsinermi atuartitsinerinilu videolianik Namminersorlutik Oqartussat qarasaasiatigut atortus-saasiveqarfiat eqiteruffiusinnaalissaaq.

Naatsorsuutigineqarpoq Meeqqat Atuarfiani ilinniartitsisut 1000-ngajaat ukiuni tulluuttuni tallimani ukiumut 50 tiimini piginnaasanik ineriartortitsinerup iluani pikkorissartinneqar-tassasut. Taamaalilluta oqarsinnaalerpugut naatsorsuutigikannersinaalerlutigu pilersaarutip piviusunngortikkiartuaarnerani tiimini 250.000-ini ineriartortitsinissamut pikkorissaasoqarsimassasoq. Kisitsisip taassuma iluaniippat ilinniartitsisunik, aqutsisunik samminnittartunillu avataanit pikkorissaanerit, kiisalu ulluinnarni isumassarsiortitsinerit mentorinit allanillu ingerlanneqartut.

Kisitsisip qulaani pineqartut saniatigut ilanngunneqassapput ilinniartitsisunngorniarfimmi pikkorissartitsisarnissat. Tassani neqeroorutigineqartassaaq ilinniartitsisunngoreersima-sunut qarasaasialerineq mediedidaktikkilu diplom-uddannelsip iluani immikkut sammisatut.

Taamaalilluni ilinniaqqinnissamut neqeroorutit pioreersut allanngorsarneqassapput imaluunniit taakku ingerlaannassagunik pinngitsooratik qarasaasialerinemik atuinermillu ilaneqartassapput. Pikkorissarnernut ilanngutaq nutaaq pillugu ingerlanneqartassaaq avataanit atuartitsisulerluni immikkoortortap suliamik ingerlatsisinnaalernissaata tungaanut.

Atuutsitsilernissamut pilersaarut

” Kalaallit Nunaanni Meeqqat Atuarfiata kivinneqarnissaa” ukiuni tallimani pinissaa pilersaarutaavoq kommuninit tamanit akuuffigineqartussaq. Kommunelli assigiinngitsunik aallaaveqarput. Qeqqata Kommunia Kommune Kujalleq-llu ukiut pingasut matuma siorna anguniak-kamut ikaarsaarput . Taakkunani atuartut tamarmik qarasaasianik peqareerput qarasaasiaqarlunilu sulinissaq inissereerluni, aamma ilinniartitsisut piginnaasanik ineriartortitsi-nermik arlaleriarlutik pikkorissarneqareerlutik. Kommuneni taakkunani killiffimmit ingerlaqqeriarnissaq pineqarpoq. Kommunit allat pingasut aallarnisaataasumik qarasaasia-nik pisisariaqarput, teknikkikkullu atuarfinni iluarsartuussisariaqarlutik aammalu ilinniartitsisut teknikkimut pulajartuaartinneqassapput ilikkartitsinermilu periarfissanik katersilertariaqassallutik. Kommuneni taakkunani aamma siamasissumik najugaqarneq sorsunniagassat ilagaat. Tamakkorpasuit aallartisarlu pilersaarusiulernerme eqqummaariffigineqartariaqartunut ilaapput. Kommunit tassa pilersaarutip ataatsip iluani assigiingitsu-tigut aallaaveqalertussaapput iluarsiniagarlutillu. Aallartisarnermi Kommune Kujalliup assersuutitut ilitsersuisut pioreersut inerisaqqinniarpai. Qeqqata Kommuniata Kommune Kujalleq isumassarsiffigalugu ilitsersuisoqarneq aallartisarniarpaa, kiisalu pilersaarutertik angusaqartitsiniaanermi videoliat atorlugit inerisarniarpaa. Kommuneqarfik Sermersooq inerisaasussat allaffeqarfissaannik pilersitsiniarpoq, taassumalu piginnaasanik ineriartortitsineq ilinniartitsisunut ilitsersuisartunullu tapersersuineq siuttuuffigissavaa. Kommuneni marluunni avannarpasissuni aallarnisaataasunik takisuunik pikkorissaasoqas-saaq, kursusunik tapersersorteqarlunilu ikiortinik atuinermik peqataatitsiffiusunik. Angalaniarnikkut sorsugassat amerlammata aammalu nunaqarfippasuit sinerissami siammarsimmammata Avannaata Kommuniata Kommune Qeqertaliullu pingaartinniarpaa ilitsersuisartunik peqarluarnissaq. Tapiliullugu aamma kissaatigineqarpoq qarasaasiarsorluni ilinniartitsisunut ilinniartitsissusiornerup pimoorunniarneqarnissaa.

Angusat misilittagaalersullu tamanut iluaqutaasumik apuuttarnissaat ilisimasamik eqiteruf-fimmik sananikkut qulakkeerniarneqarpoq. Aammattaaq assersuutigalugu atuartitsinermi videoliat qarasaasiarsorlunilu periarfissat nunarput tamakkerlugu ilinniartitsisunit atorneqarsinnaalissapput, aammalu kommunet ilaata ilitsersuisuisa kommunit allat ilinniartitsisui suleqatigisinnaassavaat. Tulliuttumi takuneqarsinnaapput kommunet tallimaasut pilersitsiniarnerup ukiuni siullermi pilersaarutaat ukiuni tulliuttuni ingerlaqqeriarnissat.

Avannaata Kommunia

Pilersitsiniarnerup qaammataani siullerni 12 pilersaarut	1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IT												
Ilulissani atuarfinnut marlunnut qarasaasianik pisineq			■									
Qarasaasianik ikkussuineq				■	■							
Atuarfinni marlunni ilinniartitsisunik ilitsersuussineq						■						
Atuarfinni marlunni atuarnik ilitsersuussineq							■					
Qarasaasianik atortuinillu pisineq			■									
Klasseværelseni qarasaasianik ikkussuineq					■							
Piginnaasat												
Piginnaasanik ineriartortitsineq						■	■	■	■	■	■	■

Avannaata Kommunia kommune nutaarluinnaavoq 1.januar 2018-imi atuutilertussa, Qaasuitsup Kommunia marlunnut avinneqarpat. Kommune taannaavoq annertunini aammalu angalaniarnikkut aaqjissuussaannermigut unammilligassaqartoq. Tamanna siammarteraluni pilersaarusiame ersarippoq, tassanimi immap naqqatigut oqarasuaatip aqputaatigut radiollu sakkortusaavikkoorfia pilersitsiniarnermi pilersaarusiame ilaammata. Tassa taamaalilluni siullermik illoqarfinni ataasiakkaani qarasaasiat atornegalissapput aqputit sukkasuut inis-sinneqarpat. Ukioq siulleq Ilulissani atuarfinni marlunni qarasaasiat atuutilerniarneqas-sapput. Atuartut pineqartut tassa atuartut 40%-iisa naligaat. Ilulissani ilinniartitsisut piginnaasamikkut ineriartortinneqarmissaat avataanit siunnersuisartunit isumagineqassaaq. Siunnersuisartut taakku aamma ilitsersuisartuusussat piginnaanngorsassavaat, taakkumi ulluinnarni suleqatit tapersersortussaammattigit. Siunnersuisartut suliasarissavaattaq kommunep iluani ilinniartitsisut piginnaasanik ineriartortitsiniarneq pingaartumik avannaani nunaqarfippassuarni.

Piviusunngortinniakkap ukiuata aappaani illoqarfiit nunaqarfiillu sinneri qarasaasialersorneqassapput Ummannami Upernavimmilu nunaqarfiit minillugit, taakkumi ukiumik ataatsimik utaqqisariaqassammata. Piginnaasanik ineriartortitsineq ingerlanneqassaaq ilitsersuisut siunnersortillu suleqatigiinneratigut. Piginnaasanik ineriartortitsilluni naapinneq siulleq pereerpat tullissai qarasaasiakkut ungasianik atuartitsinertut atuakkanillu ilaatigut atortoqarluni ingerlanneqassaaq nunami aqputinilu unammillernartut pissutigalugit.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata siulliup naalerneru anguneqarsimaniassapput:
 Qarasaasiat pisarineqarsimassapput Ilulissanilu ilinniartitsisunut atuartunullu atuarfinni marluusuni tamanut agguanneqassallutik. Teknikkikkut atuarfinni iluarsinerit soorlu Qarasaasianik(skærme) meeqqanut atuartitsivinni ikkussuinerit pissapput. Ilinniartitsisut

Ilitsersuisullu piginnaasaanik ineriartortitsineq Ilulissani. Kommunep atuarfiisa sinnerini teknikkikkut iluarsartuussinermik aallartisaaneq.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata aappaata naalernerani anguneqarsimassapput:
 Qarasaasiat pisiarinqarsimassapput ilinniartitsisunut atuartunullu atuarfinni Upernavimmi Uummannami Uumannallu nunaqarfiini agguaatassat. Atuarfinni teknikkikkut piorsaaneq aamma qarasaasianik inini atuartitsivinni ikkussuineq. Ilinniartitsisut kiisalu ilitsersuisut piginnaasaanik ineriartortitsineq illoqarfinni tamani. Qaanaami teknikkikkut iluarsartuus-sineq aallartisarneqassaaq. Ilulissani periusissaq nutaaq atuutilersimassaaq, atuartut nammineersinnaalersimassapput, aammalu takussaasumik tigussaasumillu suliaqarsinnaaleriartussapput.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata pingajuata naalernerani anguneqarsimassapput:
 Qarasaasiat pisiarinqarsimassapput ilinniartitsisunut atuartunullu Upernaviup nunaqarfiini Qaanaami Qaanaallu nunaqarfiini atugassanngortinneqarlutik. Uummannami periusissaq nutaaq atuutilissaaq atuartullu nammineersinnaalersimassapput aammalu takussaasumik tigussaasumillu suliaqarsinnaaleriartussapput.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata sisamaata naalernerani anguneqarsimassapput:
 Pamersaanikkut periutsitigullu allannguinerit ataavartussat kommunep atuarfiini tamani

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata tallimaata naalernerani anguneqarsimassapput:
 Pilersaarut piviusunngortinneqarpoq aammalu pamersaanikkut ilikkartitseriaatsikkullu kulturi nutaaq atuutilersimavoq.
 Atuartitsissutini kalaallisut, qallunaatut, tuluttut matematikkimilu angusat 10%-imik qaffariarsimapput. Naatsorsuutigineqarpoq ukiut qulit qaangiuppata angusat 30%-imik qaffariarsimassasut.

Kommune Qeqertalik

Pilersitsiniarnerup qaammatani siullerni 12 pilersaarut	1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IT												
Aasianni atuarfimmu qarasaasianik pisineq			■									
Qarasaasianik ikkussuineq				■	■							
Skærmunik ass. ikkussuineq				■	■							
Qarasaasianik Aasianni ilinniartitsisunut ammaassineq						■						
Qarasaasianik Aasianni atuartunut ammaassineq									■			
Piginnaasat												
Aasianni piginnaasaanik ilinniartitsisunut ilitsersuisunullu ineriartortitsineq						■	■	■	■	■	■	■

Kommune Qeqertalik Avannaata Kommunitulli nutaatut 1.januar 2018-imi pilersinneqas-saaq. Tassani aqutsisoqarfimmik nutaamik pilersitsisoqassaaq. Tamanna siammarteraluni pilersaarusiame aallaqqaammut mianersortumik pineqariarluni sukkatsikkiartuaassaaq. Pilersaarutip ukiuani siullermi Aasiaat Atuarfianni qarasaasiat atuartunut atugassanngortinneqassapput, atuarfimmilu tassani kommunip atuartuutaasa 40%-ii atuarput. Aappaaguani atuarfiit kommunemiittut sinneri malinnaassapput. Aasianni ilinniartitsisut piginnaasanik ineriartortitsinissaat siunnersuisunit avataanersunit ingerlanneqassaaq. Taakkuttaaq ilitersuisoqatigiit ilinniartissavaat ilinniartitsisoqatiminnik ulluinnarni isumassuisuummata. Taakku siunnersortinit tapersernejarlutik piginnaasanik ineriartortitsissapput aamma ilinniartitsisunik.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata siulliup naalernerani anguneqarsimaniassapput: Qarasaasiat Aasianni atuartunit ilinniartitsisunillu atugassat pisiarineqassapput. Atuarfimmil atororissaarutitigit iluarsisoqassaaq ilaatigit soorlu inini atuartitsivinni skærmit ikkusuunneqassallutik. Aasianni ilinniartitsisut ilitersuisullu piginnaasaannik inerikkiartortitsisoqassaaq. Kommunep sinnerani atuarfinni atororissarutit nutarterneqarnissaat naleqqusaanerillu piareersaatitut pissapput.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata aappaata naalernerani anguneqarsimassapput: Qarasaasiat pisiarineqassapput atuartunullu ilinniartitsisunullu Qasigiannuani nunaqarfiinilu Qeqertarsuarmi nunaqarfiinilu Kangaatsiami nunaqarfiinilu atugassatut agguanneqassapput. Teknikkikkut atuarfit tulluussarneqassapput atuartullu inaanni Skærmit (isiginnaarutit) ikkusuunneqassallutik. Ilinniartitsisunik ilitersuisunillu atuarfinni tamani piginnaasatigit ineriartortitsisoqassaaq. Kangaatsiami atuarfiup teknikkikkut atuinissamut naleqqussarnissaa kivinneqassaaq. Aasianni pamersaaneq nutaaq atuutilerpoq, atuartut nammineersinnaanerulerput aammalu inerisitanik takussutissartalinnik suliaqarnerusalertutik.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata pingajuata naalernerani anguneqarsimassapput: Kommunep atuarfeqarfiini tamani pamersaaneq nutaaq atuutilersimavoq atuartullu nammineersinnaanerulersimapput aammalu inerisitanik takussutissartalinnik suliaqarnerusalertutik.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa sisamaata naalernerani anguneqarsimassapput: Pamersaanikkut pissutsit nutaat atuutilerput kommunep atuarfiini tamani.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa tallimaata naalernerani anguneqarsimassapput: Pilersaarut piviusunngortinneqarpoq aammalu pamersaanikkut ilikkartitseriaatsikkullu Kulturi atuarfinni tamani atuutilersimavoq. Atuaritissutini kalaallisut, qallunaatut, tuluttut matematikkimilu angusat 10%-imik qaffariarsimapput. Naatsorsuutigineqarpoq ukiut qulit qaangiuppata angusat 30%-imik qaffariarsimassasut.

Kommuneqarfik Sermersooq

Pilersitsiniarnerup qaammataani siullerni 12 pilsaarut	1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IT												
Qarasaasianik pisineq			■									
Qarasaasianik ikkussuineq				■	■							
Qarasaasianik atuarnut marluusunut ammaassineq						■						
Qarasaasianik atuarnut atuarnut marluusuni ammaassineq							■					
Skærmenik allaanillu pisineq			■									
Skærmenik allanillu atuarnut ikkussuineq					■							
Piginnaasat												
Piginnaasanik ineriartortitsineq						■	■	■	■	■	■	■

Kommuneqarfik Sermersuumi qarasaasianik ammassinissaq atuarnut Nuummi tallimaasuni marlunni pissaq. Piginnaasanik ineriartortitsinermi ingerlanneqassaaq siunnersuisartut avataanersut siunnersuisartullu allanik suliaqanngitsut allaffimmi taamatut siunertalimmi sulisut suleqatigiinneratigut. Siunertaavoq atuarnut ataatsimi marlunniluunniit piginnaasanik ineriartortitsisoqartassaaq atuarnut siulliutinneqartuni ilitsersuisussanik pilersitsiortortoqassaaq atuarnut allanut ikiortaallutillu isumassarsiorititsisussanik. Pilersinniakkap ukiuata aappaani atuarnut pingasut Nuummiittut qarasaasialersorneqas-sapput Paamiuni atuarnut kitaanilu kommuneqarfiup iluani nunaqarfiit ilanngullugit. Taava malittaani Tasiilarmiut Ittoqqortoormiit Tunumilu nunaqarfiit tullitissapput.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata siulliup naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Qarasaasianik pisineq Nuummilu atuarnut marlunni ilinniartitsisunut atuarnut qarasaasianik atugassiineq. Piginnaasanik ineriartortitsineq ilinniartitsisunut aqutsisunullu kiisalu teknikkikkut atororissaarnerup atuarnut marluusuni inerisarnera ingerlanneqas-saaq. Ilitsersuisunik pilersitsineq atuarnut silernerlu..

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa aappaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Qarasaasianik pisineq Nuummilu atuarnut pingasunut qarasaasianik atugassiineq kiisalu Paamiuni atuarnut kitaanilu kommuneqarfiup agguaanerit ilaapput. Piginnaasanik ineriartortitsineq atuarnut pineqartuni teknikkikkut naleqqussarnerit pissapput. Ilitsersuisartut pilersitsiniarnermilu allaffiup piginnaasanik inerisitsiartorneq assut attuumassuteqarfigissavaat.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa pingajuata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Qarasaasianik pisineq, Tunumilu atuarnut atugassanik agguaneq. Atuarnut pineqartuni

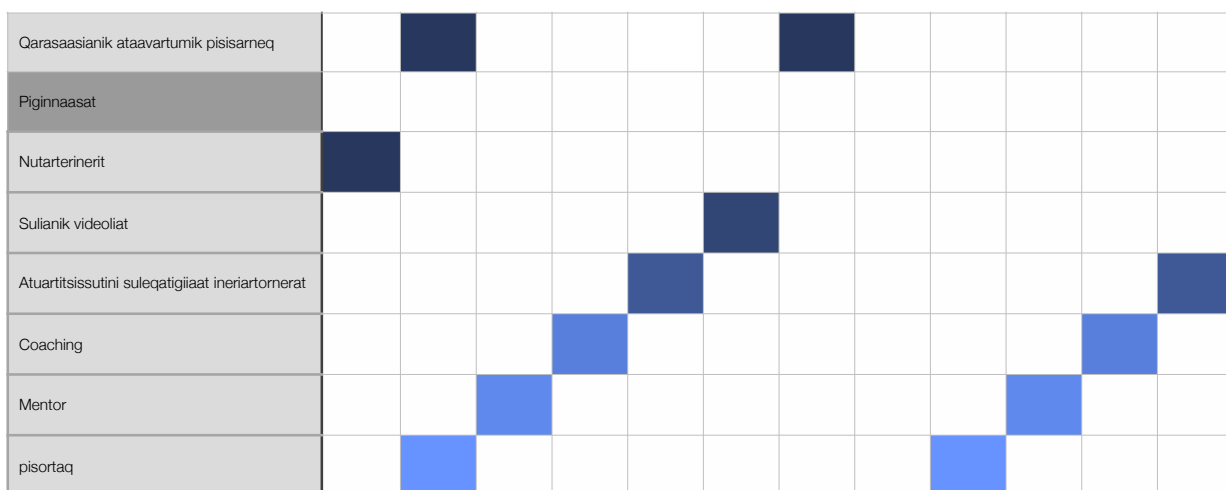
piginnaasanik ineriartortitsineq teknikikkullu naleqqussarnek pissaaq. Kitaani periutsit nutaat atuutilereerput atuartullu nammineerniarsinnaassuseqalersimapput. Amerlasuut inerisitanik takussutissartalinnik suliaqarsinnaasalersimapput.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa sisamassaasa naalernerani anguneqarsimanas-sapput: Pamersaanikkut pissutsit nutaat atuutilerput kommunep atuarfiini tamani.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa tallimaata naalernerani anguneqarsimassapput: Pilersaarut piviusunnngortinneqarpoq aammalu pamersaanikkut ilikkartitseriaatsikkullu kulturi kommunep atuarfiini tamani atuutilerpoq.

Atuartsissutini kalaallisut, qallunaatut, tuluttut matematikkimilu angusat 10%-imik qaffariarsimapput. Naatsorsuutigineqarpoq ukiut qulit qaangiuppata angusat 30%-imik qaffariarsimassasut.

Qeqqata Kommunia

Qeqqata Kommunia ukiuni kingullerni pingasuni klassini qarasaasiaqareersimalerput. Matumani sulii pingaernerulerpoq qarasaasiarsornerup atuarfimmi periarfissanik ammaanerata atorluarnissaa. Taamaattumik ukiuni tulliuutit tallimani qulequtaa tassaassaaq ineriartortitsineq aammalu pisinnaasanik ineriartortitsinerup nutarternisaa, sulianik videoliortarnek, atuarfinni ilitsersuisartunik pilersitsineq Kommune Kujallermi misilittakkat aallaavigalugit, atuarfiit pisortaanik piginnaanngorsaqqiinerit ilinniartsisunillu ataasiakkaanik siunnersuisarnek.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata siulliup naalernerani anguneqarsimaniassapput: Kursus sulianik videoliortarnek pillugu, kiisalu filmit nutaat tamanut takusassarinerat, piginnaasanik ineriartortitsineq fageqatigiiaanut ingerlanneqarpoq, aqutsisut pikkorissarput siunnersorneqarlutillu. Ilitsersuisartoqatigiissanik pilersitsisoqarpoq aammalu pikkorissarneq siulleq aqusaareerlugu. Atamaannartumik qarasaasianik taarsisarneq.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata aappaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Kursusertoqaqqereerpoq videoliortarneq pillugu aammalu filminik nutaanik takutitsisoqar-luni. Iliniartitsisut aamma ulluinnarni sanaartorluartalerput. Piginnaasanik ineriartortit-sinermik pikkorissarneq fageqatigiiaanut allanut ingerlanneqarpoq. Pisortat kursuserput oqaloqatigiinnerlu atorlugu siunnersuisarnermik (coaching) ingerlataqarlutik. Ilitsersuisartut pikkorissaqqipput aammalu oqaloqatigiinneq atorlugu siunnersuinermik aallutaqarlutik. Qarasaasiat ataavartumik taarserneqartarput. Matematikkimi misileeriaaseq qaraasiakkoortoq misiligutitut ingerlanniarneqarpoq Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik suleqatigalugu.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuata pingajuata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Suli sulilluni videoliat misilerarnerat ineriartortinneqarpoq. Piginnaasanik ineriartortitsine-rup iluani fagikkaaqatigiit allat ingerlatsipput. Pisortat kursuserlutillu oqaloqatigiinneq atorlugu siunnersuinerik aqusaareerpaat. Aammattaaq ilitsersuisartut kursuseqqipput oqaloqatigiinnerlu atorlugu siunnersuinermik misileraallutik.. Taakku maanna atuarfinni assigiinngitsutigut iluaqutaapput isumassarsiortitsisarlutillu. Projektet ingerlareersut nalilersuiffiqineqarput. Qarasaasiat ingerlaannartumik taarserneqaaqattaarput.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa sisamaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Aammaarluni piginnaasanik ineriartortitsinermik pikkorissartoqarpoq- pisariaqartitsineq nalilersorneqarpoq naliliisimaneq aallaavigalugu. Kommunemi atuarfiit perorsaariaasiat allanngoriartorpoq.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa talimaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Aammattaaq piginnaasanik ineriartortitsineq, qarasaasiat akuttunngitsunik taarserneqar-tarput. Pilersaarutigisaq piviusunngortinneqarpoq, nutaamik periuseqarluni perorsaaneq atuarfinni inissaqalersimavoq. Atuartitsissutini kalaallisut, qallunaatut, tuluttut matematikkimilu angusat 10%-imik qaffariarsimapput. Naatsorsuutigineqarpoq ukiut qulit qaangiuppata angusat 30%-imik qaffariarsimassasut.

Kommune Kujalleq

Pilersitsiniarnerup qaammataani siullerni 12 pilersaarut	1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IT												
Qarasaasiat taarsertarnerat- ukiut tallimaakkaarlugit/peqqumaasivik		■										
Teknikkikkut ikiorsineq nunaqarfiit atuarmiik				■	■							
Kingoraartissanik Atortunik Allaffimmut pisineq				■	■							
piginnaasat												
Piginnaanermik ingerlatsineq ilinniartitsisut gruppeat b			■									
Piginnaanermik ingerlatsivik ilinniartitsisut atuartullu annerit				■	■							
Ungasianit atuartitsineq qarasaasiaq atorlugu												■

Kommune Kujalleq ukiuni pingasuni qarasaasialerisimavoq, taamaattumillu ullumikkut atuinerup ineriartornera eqqummaariffigineqarluni. Pilersaarutip ukiuini siullerni piviusunngortinniarnearpoq piginnaanernik takutitsineq pingaartinneqarluni tusagassiueriaaseq aammalu ilikkartitsiniaanermi filmenik atugaqarneq. Pisup ilinniartitsisut Peqataatissavaat atuartullu annerit. Kissaataavortaaq ilitsersuisoqarluni suliniarnerup ingerlatiinnarneqarnissaa aammalu ilinniartitsisut ilaasa piginnaasamikkut kivinneqarnissaat anguniassallugu. Aningaasartorfiusuni pilersaarutaavoq ukiuni tulliuttuni tallimani qarasaasiat taarserneqassasut aammalu taartissamaatinik arlalissuarneq uninngasuu-teqartoqassasoq aaqqissuuttariaqartoqalerpat sillimmatissanik. Aningaasaateqarfiit Kommune Kujallermut tapiissutaasa matuniartussavaattaaq aningaasartuutit assigiinngitsut taakkununga ilaalluni piginnaasanik ineriartortitsineq immikkut kommunitut aammalu kommuneqatit peqatigalugit.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa siullersaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Piginnaanngorsarneq annertoq ilinniartitsisunut atuartunullu annernut tusagassiueriaaseq pillugu kiisalu filmip ilikkartitsiniaanermi toqammaviginera piviusunngortinneqarsimavoq. Ilitsersuisut piukkunnarsarneqarsimapput ilatik tapersorsinnaalerlugit. Piginnaasanik ineriartortitsineq ilinniartitsisoqatigiit sungiussereersimasortaasa sammivaat allaat nammi-neq ingerlaniarsinnaalerlutik.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa aappaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Piginnaasanik ineriartortitsineq atuarmiik pisortaanut, it-lerisunut perorsaasunullu ingerlanneqarpoq. Saniatigut qarasaasiarsorluni ungasianit atuartitsinermik illoqarfimmit nunaqarfimmut misiliisoqarpoq.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa pingajuata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Ilinniartitsisut ilitsersuisullu piginnaasanik ineriartortitsinermik aqquusaagaqarput. Ilitsersui-sartut atuarmiik ulluinnarni ingerlaniarneranni pingaaruteqarlutik sunniuteqaqataalerput iku-

inermikkut suleqamminillu kajumitsunngortitsisarnermikkut. Ungasianit atuartitsineramik pilersaarut piviusunngorpoq nunaqarfinnilu misilerarneqarluni.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa sisamassaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:
 Piginnaasatigut ineriartortitsineq ilinniartitsisunit ilitsersuisunillu ingerlanneqarpoq.
 Kommunemi atuarfiit tamarmik perorsaariaatsikkut allanngorsimapput.

Makku angusassat pilersaarusiap ukiuisa tallimaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:
 Pilersaarut piviusunngortinneqarpoq atuarfinnilu nutaamik suleriuseqarluni pineq ikkutivissimasutut isiginarpoq.
 Atuartitsissutini kalaallisut, qallunaatut, tuluttut matematikkimilu angusat 10%-imik qaffariarsimapput. Naatsorsuutigineqarpoq ukiut qulit qaangiuppata angusat 30%-imik qaffariarsimassasut.

Ilinniartitsisunngorniarneq, ilikkangaqartarnermik eqiteruffik.

Pilersitsiniarnerup qaammaataanut siullernut 12 pilersaarut	1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IT												
Ilinniartunut atuartitsisunullu qarasaasianik pisineq			■									
Qarasaasianik ikkusuineq				■	■							
Ilinniartunut atuartitsisunullu qarasaasianik agguaneq						■	■					
Qarasaasiap aqquataata iluarsaannera		■	■									
piginnaasat												
Atuartitsisunut piginnaasanik ineriartortitsineq	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Ilinniartitsisunngorniarnemmi atuartitsisut ukiuni marlungajanni qarasaasianik atugaqarsi-mapput, aammalu tassa assigiinngitsutigut piukkunnarsarnernut peqataasarsimallutik.
 Ilinniartunut klassemut ataatsimut qarasaasiat naammattut atugassiissutigineqartarsimapput, taakkulu fagit akimorlugit atorneqartarlutik pingaartumik atuartitsissummi "Multimedie"mi.
 Pilersitsiniarnerup aallartilernerani ilinniartut atuartitsisunullu qarasaasianik pisissunneqassapput atugassaannik. Ilutigitillugu atuartitsisut piginnaasaminnik ineriartortitsinerat sukkatsisarneqassaaq. Ilinniartut qarasaasiap iluamik atornissaanut periusissanik pissarsissapput aammalu ilikartitseriaatsip tunngavii aallarnisaatitut paasisaqarfigissallugit. Ipadilerineq atortorissaarutillu tunngaviusumik ilisimalernissaat ulluinnarni atuartitsinikkut ilanngunneqartut naapittassavaat pingaartumik atuartitsissummi eqqunneqartussami it-og mediedidaktikimi.
 Piginnaasanik ineriartortitsineq immikkut atuartitsisumit isumagineqalissaaq. Taassumattaaq suleqatini qarasaasialerinerup iluani naapittassavai sungiussiniarnerannilu ikiupillattaartassallugit. Taamatut periuseqarneq ukiumi ataatsimi atuutereersimalerpoq.

Makku angusassat pilersarusiap ukiuisa siulliup naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Atuartitsisut ilinniartullu tamarmik qarasaasiamik atukkinneqassapput. Ilinniartut ilitsersuunneqarlutillu piginnaasanik ineriartortitsineq ilisimasassatut aqquasaassavaat. Atuartitsisut tamarmik piukkunnarsarneqassapput.

Makku angusassat pilersarusiap ukiuisa aappaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Ilinniartitsisunngorniarnermi qarasaasiaq atuartitsissutini tamani sakkutut atorineqassaaq. Ilinniartitsisunngorniat atuartitaaffissaasa ilangaat "it og mediedidaktik" taannalu maanna atuutilereersimavoq. Qarasaasiat ilinniartitsisunik pikkorissaaqqiinerni ikkutereerneqar-simapput, kiisalu ilinniartitsisut qaffassarfigeqqissinnaavaat "it og mediedidaktik".

Makku angusassat pilersarusiap ukiuisa pingajuata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Qarasaasianik atuneq ingerlallualereerpoq ilinniartitsisunngorniarnermi aammalu ilinniartitsisut qaffassaqqinneranni.

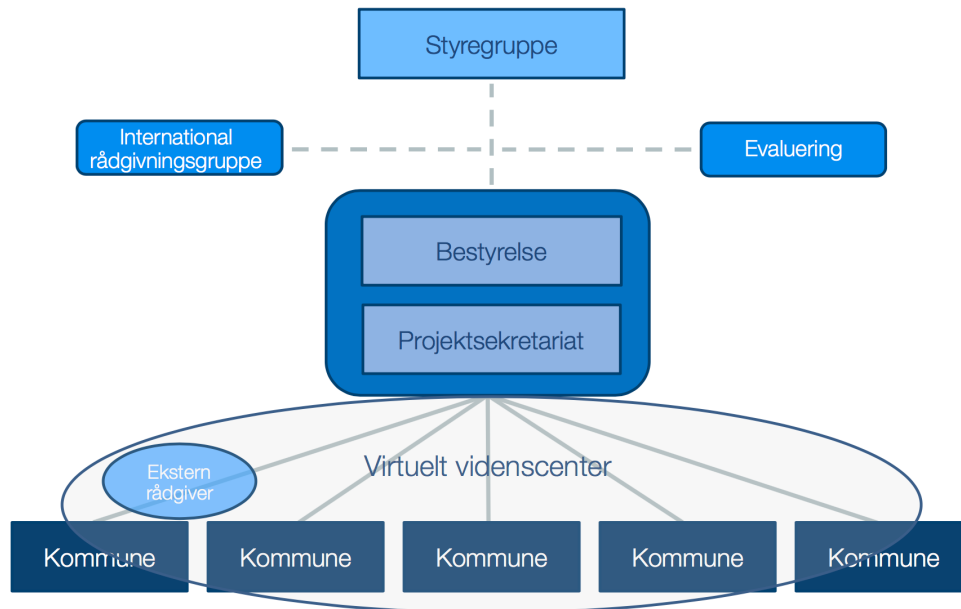
Makku angusassat pilersarusiap ukiuisa sisamaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Qarasaasianik atuilluni ilinniartitsisunngorniarneq tamanut pulalluataarsimavoq aammalu ilinniartitsisut pikkorissaaqqittarnerannut ilaalluni.

Makku angusassat pilersarusiap ukiuisa tallimaata naalernerani anguneqarsimaniassapput:

Ilinniartitsisunngortartut angusaasa agguaqatigiisinneranni ilinniartitsisunngortartut 20% angullugu karakteritik pitsanngoriartittalersimassavaat.

Aaqqissuussaaneq

Pilersaarutip aallartisarnerani pilersitsisoqassaaq kommunet tallimaasut ataatsimut ingerlatseqatigiiffiannik. Ingerlatseqatigiiffik taanna qinnuteqartuussaaq pilersaarummilu aqutsisuussalluni.

Siulersuisut

Ingerlatseqatigiiffimmut pilersitamut siulersuisut tassaassapput kommuneni tallimaasuni ilaasortat tallimat atorfilltut taaneqarsinnaasut.

Ilisimasanik eqiteruffik projektsekretariatilu

Projektsekretariatetimi projektimut pisortaq Rune Bundgaard aamma teknikkikkut akisussaasoq Ulrik Motzfeldt-Skovgaard.

Taakkununga ilaassapput allat pilersinniakkamut attuumasut. Kommuneni ataasiakkaani Inissisimassapput, kisiannili ataatsimoorlutik eqiteruffimmiillutik. Ilisimasanik eqiteruffiup siunnersortatut avataaneersumik peqassaaq aammalu qarasaasialerinermermi siunnersorti

Aqutsisut

Ilaasortat aggersarneqarsinnaasut:

Maliina Abelsen. Kommerciel direktør, Airgreenland
Minik Rosing. Professor, Københavns Universitet

Birgitte Holm Sørensen. Professor, Institut for Læring
Henrik Ebbe Nielsen. Forstander, Campus Kujalleq
Brian Buus Pedersen. Direktør, Grønlands Erhverv
Hans Kristian Kristensen, A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene
Formaal
Esther Nielsen, Oak Foundation Danmark
Anders Holm, Hempel Fonden
Jens-Jørgen Pedersen, The Velux Foundations

Aqutsisut fondet siulersuisullu (projektholder) akornaniipput attaveqataasutut. Ukioq affakkaarlugu nalunaaruteqarnermut atasumik (bestyrelsemit) Aqutsisut piumaffigine-qassapput oqaaseqaqqullugit nalunaaruteqarnermut atatillugu. Aqutsisut suna tamaat atorlugu isumaqatigiinnermik angusaqarusuttarput oqaaseqaatini innersuussinernilu. Allatut ajornartillugu ikinnerussuteqartut oqaaseqaataannik ilassuteqartoqartarpoq. Taamattaaq aqutsisut namminneq suliarisaminnik imaluunniit piumaffigineqarnertik naapertorlugu oqaluuserisassanik qaqitsisarput imaluunniit siunnersuteqartarput arlaannik pilersitamut iluaqutaasinnaasumik.

Siunnersuisut tamaneersut

Siunnersuisartut nunanit tamaneersut ilanngutitinneqarsinnaapput styregruppe siulersuisullu isumaqatigalugit, pisariaqartillugu. Ilimagineqarsinnaavortaaq siunnersuisartut nunanit tamaneersut minnerpaatut ilisimatinneqassasut pilersaarutip aallartilernerani qisuariarnissamut periarfissaqartillugit, ingerlaavartumillu ilisimatinneqartassalluni pilersitap ineriartorneranut tunngasunik, ilaatinneqartassalluni oqallittoqartillugu pilersitap killiffianut tunngasunik aammalu ilaatinneqartassasoq pilersitap angusaanik oqallittoqar-tillugu.

Pilersinniakkap iluatsinnissaanut anguniakkat

Pilersinniagaq marlunnik pingaartunik iluatsinnissaminut anguniagaqarpoq:

- Meeqqat Atuarfianni atuartut angusaasa qaffasinnerulernissaat
- Inuusuttut amerlanerusut ilinniagaqarnermik aallartitsinissaat

Anguniagaavoq atuartitsissutini kalaallisut, qallunaatut, tuluttut matematikkimilu angusat 10%-imik ukiuni tulluuttuni tallimani qaffannissaat, ukiullu 10 qaangiuppata qaffariarnerup 30% angusimassagaa.

Taamatutaaq anguniagaavoq inuusuttut ilinniarnermik aallartitsisut 10%-imik amerleriarnissaat ukiut tallimat qaangiunneranni taamatullu ukiut 10-it qaangiunneranni kisisit tamanna 30%-tinggorniassasoq.

Anguniakkanullu aamma ilaassaaq qarasaasianik atuarfimmu eqqussinerup tamakkiisup kigunerissangaa atuarfik ingerlalluarfiulissasoq atuartut piumassusaannik ilikkartarnerullu

silarsuaani sanaartulissasut qarasaasiakkut atorfissalinnik aammalu inuusuttut ullumimit annerungaartumik avammut sammisumik periuseqartassasut tunuarsimaaratik.

Innersuusutit

Bundgaard 2016, iPads i Qeqqata og Kujalleq. Kompas.

EVA 2015, Grønlands folkeskole. Evaluering 2015. Danmarks evalueringsinstitut.

EVA 2016, Læreruddannelsen. Evaluering af Grønlands læreruddannelse på Ilinniarfissuaq. Danmarks evalueringsinstitut.

Juul Jensen, C., Lunddahl Jensen, A., m.fl. Praksisnær Pædagogik Kompetenceudvikling. Afrapportering af pilotprojektet PPK under KUUPI. Københavns Universitet.

Sørensen, B.H., Levinsen, K. & Skovbjerg, H.M. 2017. Digital produktion. - Deltagelse og læring. Dafolo.

Sørensen, B.H. , Levinsen, K. & Holm, M.R. 2017. Lærerkompetenceudvikling med udgangspunkt i iPaden som læringsressource. Learning Tech – Tidsskrift for læremidler, didaktik og teknologi. 3.

Øgaard, A. 2015. Fjernundervisning i skolen i Grønland. ph.d. afhandling. Grønlands Universitet.

Økonomisk råd 2017, Grønland Økonomi. Økonomisk råd